

Наш Лемко

РІК I.

Львів, 15 лютня 1934

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 57-90.
NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

Ч. 4.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1·80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

Найвищий час про те подумати.

Живемо в горах. Земля в нас каміниста й неврожайна. Подекуди не зародить навіть на виживлення родини. На переднівку треба докупити. Збіжжа в горах не вродиться настільки, щоби наш селянин міг його продати. Зате маємо інші джерела доходу. То, між іншими, **дерево** з наших карпатських лісів. Того дерева у нас піддостатком. Возимо його до міста й продаємо, як кльоци, бельки, дрова на паливо, дручки і т. д. З продажі дерев повинні ми мати величезні доходи. Тимчасом так не є. Веземо то дерево, мучимося, мерзнемо о сухім куснику хліба і продаємо свою кровавицю за безцін. Добре нам знані випадки, де наш чоловік везе дрова до міста кільканадцять кільометрів і продає за 1·50 зл. Не знати за що платять тих півтора зл. чи за роботу, чи за дорогу, чи за дрова, чи за трапезу коня, бо за одно, як і друге замало.

Кожний з нас то бачить, знає що зле, нарікає в затишку на свою гірку долю, але **ніхто не стається тому зарадити**. А рада на все є, отже й на те. І то добра рада. Послухаймо лише: Всі торговці нафтою зорганізувалися й настановлюють ціни на нафту. Всі фабриканти цукру також оснували собі організацію, що зветься картелем і рівно ж встановляють ціни цукру, які хочуть і т. д. і т. д. Як бачимо, всі ті, що щось однакове продають, вяжуться у спільні організації. Чого не міг з них зробити кожний окремо, того напевно діпнуть всі разом. Так і з нами. Наколи далі так буде, що кожний газда буде хотіти

все на власну руку продавати свій дорібок, буде так, як є. Нам здається, що кожний окремо більше „віторгує“. То неправда. На кожнім окремо з нас більше віторгують купці, бо вони мають між собою змову, є сміліші від нас, краще вміють виговоритися.

Вертаймо до того, що ми на початку зачали. Ми, продавці дерева, повинні брати собі примір від зорганізованих купців і фабрикантів. Правда тамтих є менше й вони всі свідомі люди, читають газети і то не одну, отже їм лекше зорганізуватися. Те саме й ми повинні робити. Не повинно ані одного такого бути, щоби не мав своєї газети!

Яйця, в декотрих околицях овес, продаємо вже через свої коопераціви. Добре булоби, наколиби ми продавали через ті коопераціви та кож і **дерево**. Де нема коопераціви, варто би заложити **Комітет продажі дерев** або прилучитися до найближчої коопераціви. Ціна дерева підскочила би зараз і заробивши неодин на фірманці.

Щоби до того дійшло, **мусіли-би** всі села до такої продажі приступити. Мусіли би зникнути всілякі порахунки між сусідними селами. Требаби великої свідомості, єдності, дисципліни і згоди. Доки до такої досконалості не дійдемо, доти будемо бідувати.

Тепер зима, час довгих вечерів, варто би застосовитися над тою справою. Навіть можна би скликати Загальні Збори коопераціви або громаду і нарадитися над тим.

Радимо також у тій справі питатися ревізорів наших коопераціив,

коли будуть переводити ревізію у вашій кооперації.

Редакція „Нашого Лемка“ вважає ту справу так важною і її так залежить на тім, щоби бодай трохи якимсь способом поправити життя наших бідних, забутих всіми селян у горах, що **узнала конечним вислати свого співробітника до Центросоюзу (Союзу всіх коопераціив) розвідати, чи він не мігби вищукати місце продажі нашого гірського дерева та вза-**

Wyciąg z protokołu wspólnego.

Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: S.O.W. Medyński jako Przewodniczący, S.O.R. Tertil i S.O.A. Jagodziński jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 2. czasopisma pt. „Nasz Łemko“ z datą, Lwów, dnia 15. stycznia 1934 r. do Syga. VI. I. Pr. 28/34. na posiedzeniu niejawnem w dniu 19/I. 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie

postanawia:
uznać za usprawiedliwoną dokonaną dnia 15. stycznia 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „Nasz Łemko“ Nr. 2 z datą Lwów, dnia 15 stycznia 1934 zawierającego: 1) w artykule pt. „Slowaky“ znamion zbrodni z art. 93. § 1. kp. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. zakaz dal szego rozpowszechniania tego pisma drukowego.

Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następowe przewidziane w §. 21. ust. druk. z 17/12 1862. Dzpp. Nr. 6. ex 1863 tj. zasadzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych.

Uzasadnienie.

Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu tendencjonalne omawianie pewnych zjawisk politycznych w Czechosłowacji propagować hasła separatystyczne dążące do oderwania części ziemi od Państwa Polskiego.

Według §§ 487, 489, 493 pk. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione.

Przewodniczący:

W. Medyński wr. Popowic ówua wr. Za zgodność Lipanowicz st. sekretarz.

Protokulant:

галі скупувати дерево з Лемківщини.

Там сказали, що таке місце продажі на сухе, букове дерево найшлобися у Львові та інших містах Східної Галичини, тільки нехай самі селяне з місць подзуть найнижчу ці-

ну сяги, при якій моглиби обстати.

Радимо над тим у себе на місцях застановитися й до нас написати, якби то на вашу думку повинно бути, щоби вам було якнайвигідніше.

* Дбайте за добре виховання й освіту своїх дітей.

Які книжки читати?

Кінчилася вечірня в сільській Церковці. Хлопці та дівчата, мов пестрі цвіти повиходили на сонце, що кидало теплі проміння на стареньку Церков і дзвінницю. До гуртка молоді приступив поважний господар, голова місцевої читальні «Просвіти»: «Підемо до читальні, хлопці та дівчата, бо приїхав до нас просвітянський урядовець — з цікавим відчitом».

— Ми чекали тільки на Вас — крикнула молодь та подалися вся дружно до читальні.

— Хочу вам на самому початку, пояснити, сказав просвітянський урядовець — як і що маємо читати, щоби пізнати значення доброї книжки і преси. Будемо говорити спільно, щоби серед дружної гутірки пізнати цих найкращих наших приятелів, якими є книжки. Задавайте мені питання та різні завважи, які прийдуть вам на думку. Живемо в таких часах, що не

може обйтися людина без книжки. Не тільки вченому треба пізнавати вартість цого нашого скарбу — книжки, кожний чоловік шукає в книжці знання-освіти. Життя людини дуже складне та не довге, не може тому тратити чоловік багато дорогочасу на читання непотрібних книжок. Насувається тому при читанні перше питання, що читати.

— Прошу о голос — сказав один молодець. Нас саме всіх дуже цікавить, які маємо читати книжки, щоби дійти поступенно до більшого знання. Прошу тому сказати нам, які є для нас початкових найбільш корисні книжки?

— Дуже добре, що ви піддали мені таку думку. Найперше треба знати, що маємо такі книжки, які остануть навсе вогненними стовпами. Такою книжкою є наша історія нашого українського Народу. Бачимо там усі діла та славні вчинки

ки наших предків, бо історія — це вчителька життя. Вчить нас добрих прикмет, вказує, як уникати злих, некорисних діл та вчинків. Там є описана наша земля. Велику користь принесе нам гарна книжка, нашого землеписця Степана Рудницького «Україна наша рідний край» та інші.

— Як довідатися, що книжка є добра? Запитала нараз цікава Оленка.

— На це є рада; все треба питатися перед читанням книжки, якогось розумного свого чоловіка з більшою від нас освітою, він радо пояснить. Такий чоловік найдеться все на селі, або в місті.

— Мені знова здається, що кожний з нас повинен найперше виробити в собі охоту та замилування до книжки — говорив голова аматорського кружка — а решта прийде само від себе. Прошу тому сказати нам про наше, гарне письменництво, та вказати на цих українських письменників, які повинні бути серед нас, в нашій скромній, читальній бібліотеці.

— Бачите, як гарно йде гутірка, лише питайтесь відважно, я виясню вам все позмозі.

(Дальше буде).

Осип Костаревич.

В НЕЗНАЕМУ ДОРОГУ.

(З талергофських оповідань).

Петро не глядав — стежки ані межі, не смотрів навіть під ноги. Летів через загони, кади попало без капелюха лем в сорочці і ногавицях.

Пастух засмотрівся, як під лісом козаки з мадярами на конях вгандяли, а корова тимчасом пішла до коничу. Аж як красуля лягла як бочка на загоні, прилетів до села мало не з плачом.

Серце билося Петрови як молот, щитко ся на нім тряслось, дихав тяжко, але біг що сили. Може іщи дастся вратувати красулю. Лем тільки тої живини при хижі, Боже мій.

Втім нагло чує «галть», «галть»! Штоси холодне втяло Петра по голові. Шитко му ся закрутило в очах, потемніло як ніч на осени і Петро впав. Чув удари по цілім тілі. Гейби молотили. Але юж не терпів болю, тратив память, млів. Цілий світ закрутися му іщи раз перед очима, люди, коні, верхи, щитко деси летіло в пропасть...

Аж пак потім почув холод на голові і мокро. Зойкнув і отворив очі.

Семох мадярів на конях стояло над ним. Як лем Петро ся рушив і трібував двигнути, сипнули пла-зом шаблями на нього.

«Ферретер! Муска! Рус!» зашварготіли щитки нараз.

— Панове, та за що-ж ви м'ябете, чого мя мучите? Там моя корова, пусте, бійтесь Бога, я мушу...

Тот що найближе стояв, копнув з коня Петра чоботом в лиці. Бризнула кров. Петро хотів входитися руками за голову. Але в тій хвилі двох мадярів скочило з коній, схопили Петра за руки і скрутили назад, аж затріщало. Старший дав знак і тоти звязали Петра, присилили довгий ремінь до сідла, а другий конець зашмарили Петрови через голову на плечі і стиснули докола грудий. Зробили то прудко, як правдиві справці.

Рушили кіньми зразу поволи, а пак кам раз прудше. Звязаний Петро біг, падав, калічився.

Надуті приїхали мадяре до міста. Вели зі собом великого зрадника. Якби не tot зрадник тоби

козаки втікли, а так сами мусілися цофати. За ними на місті збиралася чим раз більша купа людей. Била там шеляка голота, а найбарже пхалисяtotи з бородами і кривими носами і лем пейсами трясли.

Хтоси крикнув »здрайца, москальофіль« і каміння градом ся посипало на Петра. Він впав на землю, кінь тягнув дале, голова товкла о каміння, а товпа реготала і плюла за ним.

* * *

Як Петро розплюшив очі, не міг пізнати де він і що ся з ним діє. Протягся і зачав мацяти руками. Пізнав що лежит на підлозі. Звлюкся якоси і сів. Темно. Встав, зайочав і зас сів. Ноги боліли, плечі вогнем горіли, а в голові як в кузні молотом лем бух, бух.

Помало сталося прояснювати і Петро розпізнав крати. Ага, кримінал, гарешт — завертіло му в голові. Оперся о стіну і посмоктив докола. Холодна казня напів зарита в землі.

Чи спав, чи думав, як довго, Петро сам не знав. Клюшник го нашов, як сидів на підлозі опертий о стіну а голову опустив на груди.

Торжество в Сяноці

Дня 30. січня того року святкував урочисто Сянік 17-ті роковини душпастирської праці перемиського єпископа Йосафата Коциловського.

Торжество почалося Службою Божою, яку відправив о. візитатор Іван Качмар зі Злоцького. Під час Служби Божої співав хор під проводом д-ра В. Блавацького, адвоката в Сяноці.

По богослуженню в великий салі Міщанської Читальні зачав дальшу частину торжества хор з Новосілець-Гнєвош під проводом о. С. Менцінського. Відтак д-р Блавацький сказав вступне слово. Опісля слідували виступи хорів, деклямаций, відчитування привітів, много-літствія.

На торжество прибуло 2000 народу зі всіх підсяніцьких сіл; також лемки з новосандецького, ліського і інших повітів.

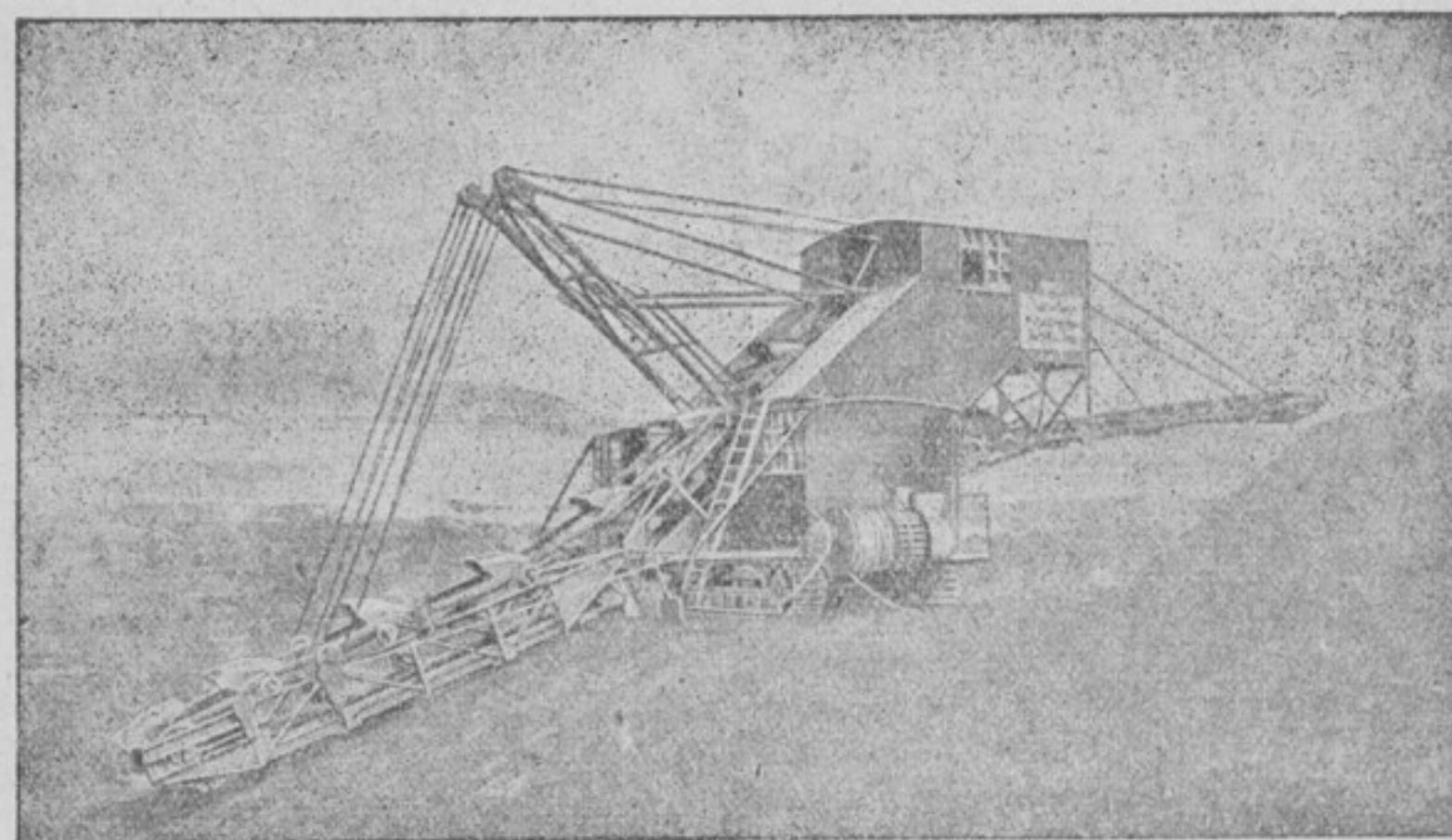
Торжество закінчилося національним гімном.

В-с-і-х, що одержували до тепер часопис

»Наш Лемко«

й хочуть його дальнє одержувати, просимо **присилати передплату**. Чим більше число передплатників, тим кращий часопис!

Адміністрація.

Техніка, то є видумання машин для влекування праці людини, поступає наперед
На образку бачимо машину до вирівнювання доріг.

Як вестися між людьми?

Добре вихованій і культурний чоловік дбає про чистоту. Старається, щоби довкруги него був лад і порядок. Газдиня дбає, щоби все була заметена хата, кухонні посудини старанно вимиті й зложені на своїм місці. Також одіж і ріжні лахи не повинні валитися на печі, по кутах або по лавках, лише

все має бути на своєму місці.

Про добру газдиню свідчать найкраще її діти. Діти треба мити, чесати і утримувати у якнайліпшому порядку, щоби вже змалку призвичаювати їх до порядку і чистоти.

Людина, яка хоче щоби її всі шанували, дає часто стригти во-

— Ну, небоже, на твоє щестя в сам раз вчера надіхав генерал до міста, тай тя ту до нас шмаріли з дороги. А тоби гнес і ворони не позбиралі твоїх костій!

Поставив горня з юшком на підлогу і вийшов.

Петро підняв покалічену голову і зачав сой припомнити.

Так, так... Ішов ратувати корову, летів што сили, а тоти мадяре го з боку заїхали. Збили, змордували, звязали і довлекли до міста. А тепер гарешт... А што дале? Дома не знають де він ся подів. Олена деси плаче, мало сой штоси не зробит, біднятко. Та-же лем штири роки буде, як ся поженили. Бідували, але любилися, а маленький Васьо то була для них найбільша радість. Ой, штож тото голубятко тепер робит? Глядат няня, де ся сковав, зазерали небожатко за пец, за шафу і кличе: »Няньо под гев! Под, бо Васьо буде плакав«.

Запекло Петра в грудях як розпаленим желізом. Затис зуби, але не міг стримати гіркого плачу. Бризнули слези з очей і затрясloся ціле тіло. За што? За што? То як війна, то не є права жадного, ні людского ні Божого? Товк головом до стіни надармо. Лице пекло,

спрага го палила, голова ціла горіла і в горячці лежав так на підлозі.

Шумів вітер на Магурі, а Петро нечув. Колисалися сосни і берези на Остреші, а Петро не видів. Плюскали пструги на Решівці, а Петро не слухав. Заводила Олена тяжкими словами і Васьо заводив, а Петро не знав. Петрови ся здавало што го живцем палят в його власній хижі і лем постогнував.

* * *

Деси коло півночі ключник витягнув Петра на арештанський ринок. Петро ледво влюок ногами. Там юж било повно людей, а шандаре уставляли їх чвірками. Страшні било на тім ринку. Парусот люда, а никто ні слова не рече. Лем брязне часом шандарська шабля і ліхтарки в руках махают. Кеби тоти люди кричали, билися, різали, не билоби такого страху і смутку, як тот дивачний спокій.

Повели шитких чорними вулицями на стацію. Нигде світла не видно, ані єдного ясного вигляде. Як сонна мара якаси, сунув tot похід оточений докола багнетами. А пак ладували до вагонів по кілька-десят. Стояли в кінськім гною, ду-

силися смrodом, мліли.

— Хто буде бесідувати — куля в лоб, почувся острій розказ. Засунули з гуркотом двері і риглі зашмарili.

В вагонах стихло, гейби трупів заладували.

Свисток і.... повезли їх до Талергофу.

* * *

Як довго їхали і кадій Петро не знав. Він пролежав цілу дорогу в горячці. Шепотів спаленими устами Олено, Олено... Часом зривався з криком: Тікай, Васю, тікай, мадяре! То зас на хвилі молився і жебрав хоц каплю води. Але води не било.

Далеко деси в чужім краю на малій стації коля вночі стала. Вилазили з вагонів змучені бідаки і колисалися стомлені як колоски від вітру.

Шандаре трібували кольбами двигнути Петра, трібували і багнетами колоти, та і то задармо. Петро юж цілий закостенів.

— А Олена і дотля не зна, де згинув єї Петро. А Васьо не тямить свого няня, але знає за што згинув.

лосся, ходить все старанно зачесана, вимиває уха, обрізує чисто нігти у пальців.

Перед кожним ідженням і спанням треба вимивати руки, бо на них є міліони заразків ріжних недуг. Перед спанням слід ще виполкати губу і бодай пальцем, якщо не маєте щіточки, вимити зуби. На палець взяти трохи соли. Ще ліпше віджалувати кілька десять грошів і справити собі щіточку до зубів.

Варто також подумати про улађення **купальні**, найкраще при кооперативі для цілого села, ба навіть околиці. Можнаби з того мати навіть гарний дохід. Часта купіль то одна з головних умов здоровля. А в нас трафляються та кі, що ціле своє життя не купуються. Через те дуже часто викидаються на шкірі ріжні боляки й чираки.

Найпоганішою привичкою наших людей є всюди й все **плювати**. Постходяться нераз до кооперативи, читальні, або до котроїсь хати і заплюють цілу підлогу. Плювати повинен кожний до сплювачки, яка повинна бути в кожній кооперативі. Не муситься купувати, вистарчить поставити до кута скринку з піском, або попелом і там плювати, місто на підлогу.

Чистота, лад — порядок у всьому є ознакою культури, і добро-го виховання чоловіка. **Чистість** приносить честь, бруд понижает гідність. Не забуваймо о тім!

Під розвагу родичам.

Добрий батько дбає, щоби ховалася здорово його дитина. Він розуміє, що добре виховані діти — то підпора його старости, радість, надія нашого Народу.

Не шкодує кількох марних грошів і купує своїм діточкам добре книжочки, або передплачует хосений діточий часопис. Найкращим таким часописом є **»Дзвіночок«**; виходить щомісяця. Окреме число коштує 20 сот., річна передплата лише 2.— зл. (на цілий рік!). Адреса: **»Дзвіночок«**, Львів, Руська 18.

Книжка — найліпший приятель чоловіка, бо робить йому багато доброго, а не вимагає за це нічого.

*

През поти мясниці Біб єм на музиці.

Якоси так ся стало,
Што я виїхав на село,
Приходжу в рідни сторони,
Шитко таке, таки доми.
Мало ся змінило за tot час,
Як єм бив коло вас.
Иду я до читальні,
Шитко красні, шитко гарді,
Зазерам и до кооперативи,
»Гандлюют« што лем сили.
Аж пришла неділя
Захотілося хлопцям весіля.
Далі по гудаків, без крику,
Смотрю, юж їх ведут на музику,
За нима шитко горне,
Ту и там дівчатко шварне,
Иду і я што то буде,
Слухам юж бют в бубен,
Клярнет - трубка пискают,
Гуслі грают, вигваряют.
Стари баси лем рум, рум,
Бубен на то бум, бум, бум.
Беру я дівча скраю,
Інши замном тіж хапають,
Завелисме таку танцівку,
Што аж вода сіла на чівку.
Таньцуєме шіму и складану,
Обертану и дупкану,
Аж гудаки стали грati,
Здалобіся заспівати.
Поставалисме в колесо,
Заспівали під небесо:
»Їхав стрілець« — покінчаме,
»Коло млина« — зачинаме,
»Ой у лузі« — потім.
Гварю: »дайме тому покі,

Бо юж ноно циганя
Шепче до чорного Ваня,
Смик смарує до кінця
Гуслі бере з клинця».
Змітат порох неєдна нога боса,
Што аж курява йде до носа,
Так вам ся того розохотило,
Што о світі гет забило.
Барс мі там добре било,
Лем ня єдно заболіло.
Як нон Сидор Гузуватий,
Бритки співанки став співати
»Маць« ти така, а такая,
Такий »сину«, як закракає.
Mi ся зараз недобрі робит,
Што сой таким гамбу паскудит,
Бо повідже, ци не ліпша наша
хочби яка
Як така чуджа и батярска.
Наши співанки цілій світ хвалит,
Не ма таких жаден нарід.
To наша культура, слава и до-
робок,
Най о тім памятат кождий паро-
бок.

— — — — —
Так то било на музиці,
Шкода, юж минают мясниці,
Надходить постонько святий,
Треба ся кус до книжки взяти,
В неділю зйтися и почитати,
Будем з того корист мати,
І я ся буду тим тішити,
Бо шитким нам треба ся учити.

Гриц Маріндя.

Яка буде того року погода?

Мадярський учений Ганко пророкує на підставі наукових дослідів у 1934 р. таку погоду: січень, лютий і березень (март) будуть по гідні і безбільших морозів. (Відно-сно січня, йому справділося). Весна має бути вчасна, а літо дуже горяче. Чи справді так буде, поживемо, то побачимо.

Сірник має сто літ

Сірники винайдено в 1833 р., сто літ уживають вже їх люди. Початково були вони без фосфору і запалювали їх так, що потирали їхню головку по шмірглевім, піском по-сипаним папері. Щойно Фресель у Відні та Камерер в Німеччині вийшли рівночасно фосфорові сірники. Дивне при тім, що Камерер сидів тоді в вязниці, де видумав

— о —
Надсилаєте нам адреси тих, що хочуть передплатити »Нашого Лемка.

— о —

хемічну сполуку до виробу сірників. Шведські сірники, такі, що їх тепер уживаємо, почали вироблювати в 1848 р. в Німеччині; Шведи почали перші торгувати ними, тому то зовуться »шведські сірники«. В Швеції є найбільша фабрика сірників, (патичків). При тім слід зазначити, нарід там дуже пильний, чесний, вязниця там не треба, кожний знає читати та писати. Хоч ріля гірша, як наша — не кидають шведи своєї землі, лише продумують, як використати країще, обробити кусок поля, для того є вони багаті, мають свою державу, живуть в достатку і нема там крізи й безробітних.

Т.

Письмо до Редакції.

На сам перед моого листу,
Слава Ісусу Христу!

Пишу до Вас, чесни Редактори, пару слів. Як знам, так пишу. Не дивуйтесь барс, як дашто ся Вам буде не подабало. Ви люде щени а я простий хлоп, тай не знам так гарді виложити, як Ви. Ходзи пишу по просту, але щирі, од серця.

Хочу Вам написати дашто про туту нову, газету, што там десиго Львові для нас в горах друкуєте, про того »Нашого Лемка«. Як-єм го дістав, том мало не заплакав з радости, так-єм ся хтішив. Штож там не є понаписувано? И про газдівку, и зо світа, и новинки, и оповідання, а и зачалисте вчити, як ма чловек обертається меджи людми. Штіжко тогого для нашого хлопа барс файн. За тути науки лем з злоти на цілий рік! Скурити кус менше дугану и буде газета. Перше лем сме ся бавили в ріжни бабски телепки, таке нисенито, сами телефонки. Тепер мame свою туню газету, то сой почитаме.

В нас, в селі дістало »Нашого Лемка« кількох газдів. Барс, сой го хвалят за того, што так зрозуміло пише, што и маленька дітина го вирозуміє.

Доношу Ваш тіж, што ходзи мясніци били того року коротки, било г нас кількою весіль.

Ага иши єдно! Дівчата не можутся дочекати, коли іх Гриц Марінда буде вчин готовити.

Вече не мам Вам што писати, лем Вас поздоровлям барс красні и сердечні.

Будте же мі здорови, чесни Редактори!

Іван Гудак з Б.

Чому ви ще досі не вислали передплати?

—0—

* Читайте добре книжки й рідні часописи.

ДЕ є ВИХІД?

Наше село не знає ще дотепер, як забратися до хосенної господарки. Сіє на рілі з рока в рік таке саме зерно. Про городовину немає гадки. Не старається збагнути, що новий рід зерна, друга здорова якість принесе йому більші користі. Щоби мати хосен з управи рілі, не вистане орати—сіяти, збирати, молотити відтак збіжжа, та нарікати, якщо не годен зв'язати кінець з кінцем.

Господар не стежить при цьому, на який господарський продукт є попит у світі, за чим питают найбільше, за що є найкраща ціна.

В наших гірських сторонах сіють з рока в рік овес, ячмінь, в меншій кількості чистину, цебто пшеницю, жито, оркіш. Не мають до цього подостатком обірники, бо не хочуть знати, що раз добре заложена та зладжена гноївня, це копальня золота для рільника! (Каміння подостатком скрізь, аж проситься вихіснувати!) Не знають також, як забратися до правдивої обрібки рілі під чистину. Тому й не дивне, якщо не родиться така. З досвіду одначе знаємо, що можна сіяти в горах та підгірських околицях усі роди зерна та городовин, там й виноград уродиться!

Треба тому вже тепер подумати, де що сіяти. Щоби одначе піти в порі з годівлею домашніх тварин, яка дає все найбільше хісна, мусить подбати господар про велику кількість вартісної паші.

Рослиною, яка дає найкращу пашу, є конюшина (команиця). Конюшинне сіно стоїть на першому місці, як своєю поживністю, так і справністю. Має в собі найбільше здорового білку, тому є цінною поживою, та легко стравною пашою. Добре є до годівлі молошних корів, на випас — на м'ясо, як також для робучої тварини — (конів). Кромі цього не дає жадна

друга пашна рослина таких, гарних зборів, як конюшина; збирається її два рази в рік; раз на сіно, другий на насіння. Насіння конюшини є все дуже цінне та дороге, платять тепер за 100 кг. 140 зол. а буде ще дорожче в часі весни. По вимолоченні маємо половину, також поживну, а стряски, омолочену конюшину любить корова, кінь. Кромі цього дає конюшина справунок, поліпшує рілю. Її корінця мають малі міхурчики — бульбочки, повні поживних складників — азоту. Лишається він по скошенні, зборі конюшини та дає життя посіяним в конюшинську рослинам. Корінця такі є довгі, тому тягнуть поживу з ґрунту, де не сягає друга ростина; підсилюють, збагачують рілю. Переплітають густо ниточками, волокнами ґрунт, роблять його грудкуватим, пухким. Там доходить рівночасно воздух та з ним тепло.

В такій рілі родиться на чуд пшениця, а надівсе лен. Лену треба сіяти, як найбільше. Подбати о велику кількість гарного насіння — сімени лену. Буде полотно, гроші. Заводити розумову господарку.

Рівнобіжно з приростом красної паші, повинно піти збільшення худоби, поліпшення її якості, та розвиток молочарського промислу. В цей спосіб стане село самовистарчальне; не буде поневірятися робітник, використовуваний до схочу — якщо покидати мусить рідні сторони „за хлібом“. Село повинно витворити свій варстат праці, засновати своєрідну, досмашню торговлю, земними та господарськими плодами. Занехати тандити, (грівона краще?) не збагачувати не своєго промислу. Гірко стулений, запрацьований гріш ужити на рідні цілі!

Чому мають обслуговувати нас та виручувати другі?

Ю. Т.

Чому треба заводити пасіку?

Наши прадіди незнали розумно обходитися з пчолами. Вони викурювали наперед пчоли з дупла лісового дерева, забирали відтак мід. Принимали вони визначних гостей медом. Варили також кутю на помінки, яка була тоді люблена та подавали її, як тепер наші пироги. Солодили все, що було треба медом. Цукор був нечувано дорогий (ще дорожчий, як тепер). — Цукор принесли христоносці, це жовніри, які мали на одінні та щитах вишиті хрести, які здобули Святу Землю, охоронили перед

магометані. Цукор знали добувати з цукрових тростин, які спrowadжували з Америки, чистили, рафінували в себе. (Способ рафінування найдено около 1600 р.). Мід одначе є здоровіший, тому треба конечно заводити пасіку. Добра, хоч невелика пасіка приносить більше хісна, як підліх десять моргів поля. Мід має в собі всілякі лічничі складники, помогає майже на всі хвороби.

Хто хоче вчитися, все найде учителя.

ВІРШ ПРО ДІВЧИНУ РУЖУ.

Лемківська земля,
То гарна країна.
Уросла на неї,
Хороша дівчина.

Полюбив я єї вірю,
Полюбив хорошу,
Молоду, гарну,
Тільки що біду.

І хотів я ся
З нею женити,
Не хотіли мені
Родичи позволити.

Женю ся з нею,
На то не дбаю,
Господа Бога
О щастя благаю.

Тепер я щасливо
Жию з ньов без біди,
І завидять мені
Всі мої сусіди.

І ви мої братя
Не мислійте дужо,
Лем кождій ся женьте
З дівчином Ружом.

Бо Ружа хоч біда
Працьовита дівчина,
Доробиться она
Кавалочка хліба.

Написав Михайло Земба.
зі Шляхтової.

—о—

Богато наших читачів послухало нашої ради й прислали нам чимало гарних віршів, оповідань, статтей, дописів, новинок тощо. Аж дивуємося, що між нашим народом є стільки талановитих письменників і поетів. Поніще містимо скромненський віршок одного з наших молоденських читачів. Редакція.

ЯК СЕЛО ПОЛОННА ПРАЩАЛО СВОЮ УЧИТЕЛЬКУ.

В Половині, повіт Сянік від 1926. р. була учителькою п. Ярослава Павлюк. За час 8-літньої ревної праці в школі здобула собі симпатію дітвори і родичів дітей.

На Йордан рознеслась по селі сумна вістка, що всім люблену учительку переносять на інше місце. Протягом 3-х днів не замикались двері у школі. Всі від малого до великого з жалем спроваджували, чи то правда.

В день відізду вже о 4-тій годині рано зійшлися на шкільнім подвір'ю всі діти й їхні родичі. В очах усіх були слези. Цілу годину зі слезами в очах пращалася дорога учителька з дітьми й старшими селянами, з щожним осібно.

Іменем шкільної дітвори пращав дорогу Паню ученик Василь Базар гарною промовою, яку закінчив словами:

»Пращаєм Тебе Пані наша дорога і сотови Тобі Господи многая і благая літа!«

Ті слова підхопили присутній й зачуло грімке: »многая літа« й »слава!«

Заки коні рушили, П. Ярослава попращала зібраних теплими й щирими словами. За фірою відпроваджували ще дорогу Паню далеко за село.

Родичі дітей внесли до шкільних властей проєбу о привернення П. Павлюк назад до Полонної та іздила делегація до шкільного інспектора з тою самою проєбою. Інспектор обіцяв проєбу полагодити невідмовно.

Селянин Мицьо Іван
син Гната.

Господарський куток.

Чому золзує кінь?

При кінці зими западають господарські коні на ріжні слабости. Головною причиною цих хорів є зла, невідповідна зимівля. В сторонах, де фірманять зимою, рідше стрічаємо слабі коні. По селах годують коні різанкою, пісною січкою, стрясками, лихим сіном. Зерна не дістає кінь ні на зуб. Лихий, кислий воздух в стайні — оборі — дражнить віддихові проводи коня, нечистота жолобів, стайніних посудин, статків забиває часто домашню тварину.

Найбільше однаке западають коні на золзи - катар. Кашлає такий кінь цілими днями, стогне, гребе ногами. Де є стайні під одним дахом, казиться в ночі господар, як не дає йому кінь спати. Бе неповинні хворого коня, знущається над німною. (Час вже найвищий визбутися цих поганих лайок — яких понавозили з війська, від волокит, або »окомонів!«) Господар знати не хоче, що сам є причиною цього зла. Хорого на золзи (запалення віддихових проводів, нежит, кох, катар), треба перш за все відокремити від других домашніх тварин, щоби не поширювалася дальше ця зараза. Стайню вибілити вапном з карболем, жолоби - посудини горячою водою. Не поїти тоді всі тварини з одного начиння. Дрібнестрої, заразки, які викликають цю хоробу переносяться через воду, воздух, дотик; (коні лижуть, кусають себе). Здорові тварини дати надто грубо меленої зерна з одробиною кінської сірки. Хорому коньови подавати з раня сушене яре жито, вистерігатися зіпсованої, зацвілої паші. Подавати сіно кроплене чистою водою. Уважати, щоби не перестудився кінь, слідкувати за зміною воздуха. Якщо робиться лад в стайні, накрити хорого коня деркою, теплим накривалом. Найкращим ліком на приспішенні роплення набрясклив зелезів, гузів шій, або між жвачами, є звичайний корінь (качан) капусти. Викидають звичайно такі качани, як не потрібні. Треба вкинути такий сухий корінь до глинняної, бляшаної посудини — (уважати, щоби не викликати вогню!)

Хочете мати

»НАШОГО ЛЕМКА«
ще кращим і ще цікавішим,
то приєднайте нам

ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТИКА

привязати коня за голову, або шию до жолоба (стіни) — якщо тепло, робити це на дворі, щоби вдихав кінь пару, дим з тлюючих качанів. Повторити таке кілька разів. Кор-

Чи заплатили Ви вже передплату? Якщо, ні, — ідете до міста — не забувайте прислати!

мити при цьому коня здорововою пашою. За кілька днів буде здоровий кінь, визбудеться пухлини підгорля, перестане течі матерія з носа, з ран, не буде кашляти. Добре наркомленого можна брати до уміркуваної праці. Не перетяжувати одначе відразу.

КРІВАВИЙ МОЧ У КОРІВ.

В наших сторонах хоріє домашня тварина, яка пасеться під лісом, мочить кровю; гине дуже часто. Хороба ця триває найбільше літом, деколи цілими роками. Крівавий моч викликує деколи спасений цвіт сосонки, це одначе є не дуже шкідливе. Багато гірше є, якщо викличе таку хоробу лісовий кліщ. Треба тому в лісних околицях, де панує ця хороба, сматрвати, перед вигнанням на пасо-

Глядайте в читанні не лише розвивки, але й користі. Через читання пізнаєте новий, цікавий світ.

висько, вимя корови, в пахвинах, добре солоним маслом, або карболовою олівою, щоби не чіпалися кліщі. Якщо хоріє тварина масово, треба жадати, щоби приїхав на кошт держави повітовий ветеринар, який вщіплює в жили хоробі тварини такий лік, що забиває заразки, нанесені лісними кліщами. Т.

— **Наши краяни вчаться.** В недавно заложеній господарській школі в Шибалині коло Бережан вчиться трохи учеників з Лемківщини. Буlobi вказаним, щоби таку газдівську школу кінчило, як найбільше наших хлопців і дівчат, (з Горлиць до Бережан є около 350 км., залізничний білєт коштує близько 18 зл.) Можна би в літі вибратися навіть пішки й звидіти по дорозі багато цікавих річей.

— **Якби такі були всі, за браклоби місця на землі.** В Америці живе одна мати, що хоч заледви 18-літня, а має вже 10 дітей. Вродила два рази трійняки й два рази двійняки.

НОВИНКИ

— Не хотів добровільно по-ловинки, заплатить чотири рази стільки. Законна ревізія виказала, що М. Т., як касієр кооп. „Наш Труд“ у С. р. „зробив“ манко на суму 264·77 зл. Кооператива просила його, щоби заплатив половину з розложенням на догідні рати, а решту йому подарує. Та М. Т. нескористав з такої зичливої просьби, лише казав скаржити до суду. Кооператива так і зробила. Суд в Жмігороді узняв манко та наказав М. Т. все звернути. Чез судовий процес наростило М. Т. друге стільки кошків на загальну суму 500 зл. Так то нераз терпимо через свою нерозумну впертість.

— Не могли потягнути. Оноді заїхало до Львова тяжкими кованими санями двох селян. На котрих вулицях була сяка така ледівка, коні могли потягнути. Коли заїхали на площа, вибруковану гладкими табличками, коні ані руш. Припрагали другу пару коней, не помогало. Аж збіглася купа людей, помогли підопхнати і так ледви згадані селяни заїхали у глухий заулок. Коні не могли потягнути головно через те, що сані були дуже недбалі й незручні. Глаки були грубі й нескладні, як колоди. До нас в горах повинні біти люди з долів учиться робити сані. Наші гірські лемківські саночки легонькі, як перце, а по снігу мчаться, що аж мило їхати. Добре були також, наколиб люде з долів замовляли собі у нас такі сані. Ми малиби заробіток, а вони добре сані.

— Закладають читальню. В Матієвій пов. Новий Санч задумують свідомі громадяні заложити чит. „Просвіти“. Радіємо з того дуже, бо дійсно нам треба просвіти й науки, щоби вийти з біди в якій живемо. За „Народною Справою“.

— Знізили кару. Минулого року, як відомо, суд в Сяноці засудив був трьох селян з ліського повіту, на кару смерти, а одного на досмертну вязницю через події, що сталися в деяких селах згаданого повіту в літі 1932 р. Завдяки відкликам д-ра Блавацького й д-ра Ванчицького адвок. в Сяноці. Замінили В. Дунікови, П. Мадеї і М. Малецькому досмертну вязницю на 5 літ вязниці, а А. Паславському на 3 роки. Є надія, що перші три вий-

Що чувати в світі?

Між Китаєм і Японією, які ще до недавна один проти другого воювали, дійшло до згоди проти більшовиків, яким хочуть відобрести східний Сибір.

Америка не хоче мішатися до європейських справ, бо має досить своїх клопотів, от хочби з бідою (крізою), яка нині найбільша пані на цілім світі і з безробітними, що їх начислюють в Америці понад 10 мільйонів.

В Москві недавно на великом комуністичному з'їзді говорив Сталін, що цілий світ приготовляється до війни з більшовиками, а найбільше пре до того Німеччина і Японія. Цікаво, що більшовики все так говорять.

У Франції на вулицях більших міст, як Париж, Ліон, Марсилія, Бордо відбуваються демонстрації (заворушення) проти ріжних високих урядовців, що були у спілці великих грошевих обманців, через яких тисячі людей потратили маєтки, попадали деякі фабрики і банки. Тому тепер скидають тих всіх урядовців з посад.

Між Польщею і Німеччиною дійшло по довголітнім ворогуванню до згоди. Обі держави постановили не нападати на себе через 10 літ.

дуть на волю по трьох роках, а останній за рік.

— Свідомі громадяни села Ждиня пов. Горлиці зажурилися, бо мають їм скасувати протиалькогольним плебісцитом ухвалену заборону продавати в селі алькогольні напитки. В селі, як зачувати, бу-

* Які нині діти, такі за 20 літ господарі.

дуть продавати гарячі напитки в пяти коршмах. Цікаво, чому досі у Ждині нема кооперативи. Село велике, відбуваються там часто ярмарки. В сусіднім Лузі й Конечній могли бути філії. Малиби свої люди зарібок. А так...

— Навіть там мають свій Народний Дім. В Шангаю в Китаю живе горстка Українців. Як відомо наш народ розкинений по цілому світі на еміграції. Від цілковитої загибелі ратують тих наших вигнанців рідні організації, в яких гуртується наші емігранти. В Шангаю також Українці недавно відкрили свій Народний Дім, де малиби сходитися. Як бачимо навіть на Далекім Сході між чужим азійським народом мають наші земляки власний Народний Дім, а ми

може через то потаніють фабричні товари, а подорожіє то, що селянин продає, бо може ще дійти між Польщею і Німеччиною до торговельно-промислової умови і знесуть високі граничні мита, які перешкоджають свободній торговлі.

В Німеччині ухвалили нову конституцію, таку, як собі бажає Гітлер.

Нову конституцію (закон про порядок в державі) ухвалили також **в Польщі**. Нова конституція ріжиться від старої тим, що надає більші права президентові держави і сенатові. До сенату будуть вибирати лише людей спеціально заслужених для польської держави.

В Австрії, де є велика біда йде живуть такі самі німці, як в Німеччині, шириться гітлерівський рух. Теперішні австрійські міністри з найстаршим Дольфусом не хотять до того ніяк допустити. Наколи далі буде така біда, то мабуть гітлерівці возьмуть верх.

В Румунії ведеться процес проти студента Константінеску, який застрівив премієра (найстаршого міністра) Дуку. Константінеску є членом організації, що зоветься „зализна гвардія“. Та організація хоче завести в Румунії такі порядки, як в Італії і Німеччині.

Лемки на своїй рідній землі, в горах, де дерева досить, не маємо навіть де порядно зйтися на збори, або на забаву. Як довго так буде? Опамятаймося!

— Про дивне виздоровлення дитини в Яслі. Півторалітня дитина Яня Цирана, залізничника в Яслі була хвора на запалення мозку й втратила зовсім мову. Коли місцеві лікарі втратили надію на виздоровлення, родичі віддали дитину на клініку (шпиталь) до Krakova, де також не могли її вілічити. Тоді родичі забрали її звідтамти й мати пішла з дитиною до костела в Тарнівці, де молилася перед образом Божої Матери, щоби привернула дитині мову і здоровля. Під час молитви дитина заговорила й від тоді почувався добр. Так пишуть польські газети. Наші передплатники не далеко від Ясла могли би довідатися, чи то правда і нам написати.

— Найменша людина на світі. Один Англієць відшукав в Азії чоловіка, що є високий заледви на 38 центиметрів (навіть пів метра немає). Мас гарну поставу і є гарний з лиця. Той Англієць буде його возити по світі на показ і заробляти на нім гроши.

Степан Руданський.

ГЛУХИЙ І ГУБАТИЙ.

*Довелося на віку
Глухому з губатим,
Раз у церкві на біду
У парі стояти.

І губатий, що начне,
«Отченай» читати,
То так губи і складе,
Як ніби свистати.

Довго глухий поглядав,
З злости аж мінівся,
Далі — руку підвинув,
Близче приступився.
Та по пиці його хватъ!
«От тебе свистати!»
— Бог з тобою! — каже той:
Бачиш, я губатий!
Але глухий — другий раз!
»Дарма, що багатий:
У нас церква не на те,
Щоби в ній свистати!«*

Редакція відповідає.

Вп. І. Д. — Крампна. Ми зверталися у Вашій справі до кооперативи «Рій». Загальні машини до виробу воцінки нема на складі. Є лише машини крашного виробу. Найкраще буде, коли напишете до кооп. «Рій» листа й всео докладно опишете, про що Вам іде. При тім зазначуємо, що кождий член кооп. «Рій» має при закупі на всьому 10 процент опусту.

Пасічництво, то дуже важна справа для нашої Лемківщини.

Адреса до кооп. «Рій» така: Пасічнича кооперація «Рій», Львів, вул. Бляхарська ч. 20.

Заплатили передплату: Вп. В. Коваль, Св. р. 1.50 зл., Щерба Мілько 1.50 зл., Ілько Дилин и Філюс Іван по 1 зл., Олекса Кіляр зі Син. 3 зл., Хомяк Іван 3 зл.

Вп. Вислоцькому вислали ми часопис поручено.

Вп. Ст. В. Вороблик кор. Дуже дякуємо за надслане. «Закладайте пасіки», буде видруковане. «Наш Лемко» буде дуже багато писати про пасічництво, бо то незвичайно

Випадки, нещастя і злочини.

● В Костарівцях, пов. Сянік помер від удару серця жовнір 10 полку артилерії Д. Оришак, коли по святочнім урльопі збирався назад іхати до війська. ● В новосандецькім повіті поширюється хворота плямистого тифу, яку занесли тутки волошюги з далікіх сторін.

● До редакції української газети «Громадський Голос» у Львові вдерлися недавно львівські злодії, але не нашли ічого, бо як відомо всі наші газети бідні. ● У Львові повісився 14-літній ученик, бо в школі з нього насмівалися товариши, що зле вчився. ● В коломийській лазні під час купелі обрізала мала дівчинка нехочачи одну жидівку. Та так розлютилась, що вилляла на ту дівчинку шафлік з окропом. Попарену дівчинку відвезли до шпиталю, а нелюдяну жидівку арештували.

● Пропав більшовицький бальон, на якім вибралися летуни просліджувати горішні верстви воздуху (стратосферу). ● Біля столиці Еспанії, Мадриту, вискочив зі шин поїзд, 18 людей згинуло, а 26 ранених. ● В Америці на острові Флорида, злічували (забили самі люди без суду) муріна за те, що зачіпав білу жінку. ● Китайські бандити вкрали цілий потяг між Владивостоком і Харбіном у той спосіб, що попересували шини і потяг заїхав до лісів де й вони хотіли.

ПОСМІЙМЕСЯ КУСЦЬОК**Тестамент.**

Умираючий батько: Найстаршому синові Ваньові лишаю ноно ріллю коло загороди, сад и хижу.

Жена вміщується: Ні його буде поле за садом и пасіка.

Батько: Молодшому Митрови лисого коня, фалаток під лісом и 100 злотих сплату.

Жена: Тижек ні, бо йому буде карий кін, а поле ноно за млачком.

Батько стогнає: Наймолодшому Васьови луку й барнаста корова.

Жена кричить: Васьови ружалисту й дебри й...

Батько зривається з постелі: Дай, вера Боже, спокій; бо до чорта — я умираю, а не ти!

У доктора:

— Пане доктор: Я так храплю

важна справа господарського піднесення нашої гірської закутини.

Просямо також ласкаво прислати нам дописи й цікаві новинки з Ваших сторін, як також приєднувати нових передплатників.

Здоровимо широ.

Вп. І. П. Шляхтова. Ваш звірш і юзовіданнями отримали. Дуже дякуємо. Оповідання можемо видрукувати, коли надішлете докінчення. — Просямо нам надіслати якусь допис про Ваше село, цікаві новинки з Ваших далеких сторін. Дуже радо видрукуємо.

Просямо також приєднувати «Нашому Лемковику» передплатників і взагалі описати нам, що більше людям подобається в нашій газеті. Радимо Вам писати більше, бо у Вас талан е.

Вп. І. Я. Паниців. За картку дуже дякуємо. Газету висилаємо. За приєднування передплатників подумаемо о винагороді.

Здоровимо широ.

— § —

в ночі, що мене будить мое власне храпання, не можу тому спати! Є на це який лік?

Доктор: Треба спати в другому покої!

— о —

В корчмі.

Пяниця: Слухай, Мошку, чом ти не ідеш до Палестини?

Мошко: Ну, а щоби я там робив без вас, Иване?

На послідній «музиці» перед постом.

Ксеня: Таньцуєш, так шварніцько як веретеньце!

Васьо: А ти, як збаршніла букова колода.

Платили у Львові, дні 29. 1. 1934.

ГРОШИ.

1 долар ам.	5·53 — 5·54
1 „ канад.	5·50
1 мільрейс браз.	0·50
100 чеських корон	25·50—26·
100 фр. франків	34·90 35·
1 нім. марка	2·09
ЗБІЖКА (за 100 кг.)	
Овес	7·75
Ячмінь	10·50
Жито	14·75
Пшениця	19·—
Горох пільний	16·—
Лен	40·—
Вика чорна	10·50
Лубін синій	7·50
Конюшин	140·—
Макух льянний	19·—
Грис житний	7·40
Грис пшеничний	8·25
Цибуля	14·00—16·00
Чоснік	30·00—32·50
Гриби за 1 кг.	12·00—18·00

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; четверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпалти — за 1 мм. на 1-му шпалті — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..